

Міністерство освіти і науки України
Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського
Навчально-науковий гуманітарний інститут
Кафедра медичної реабілітації, валеології та оздоровчих технологій в спорті

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор навчально-наукового
гуманітарного інституту

Сергій ГУБАРЄВ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 16. Пропедевтика внутрішніх хвороб

рівень вищої освіти Перший (бакалаврський)
галузь знань I Охорона здоров'я та соціальне забезпечення
спеціальність I7 Терапія та реабілітація
освітньо-професійна програма «Фізична терапія, ерготерапія»
форма(и) здобуття освіти денна

Київ-2025 рік

ЗМІСТ

1	Загальна інформація про навчальну дисципліну.....	4
2	Опис навчальної дисципліни	5
2.1	Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни	5
2.2	Міждисциплінарні зв'язки:.....	5
3	Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі при вивченні дисципліни відповідно до освітньої програми.....	6
4	Програмні результати навчання відповідно до освітньої програми.....	8
5	Структура та обсяг навчальної дисципліни	8
5.1	Тематика семінарських занять	12
5.2	Тематика практичних занять	12
5.3	Тематика лабораторних занять	15
5.4	Тематика самостійної роботи здобувачів.....	16
6	Інформація про індивідуальне завдання.....	17
6.1	Орієнтовні завдання на практичні роботи	17
6.2	Орієнтовні теми рефератів.....	17
6.3	Орієнтовні теми презентацій.....	18
7	Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни	18
8	Політика дисципліни	19
9	Система та критерії оцінювання результатів навчання здобувача	20
9.1	Види контролю, які використовуються під час вивчення дисципліни, та форма підсумкового (семестрового) контролю за навчальною дисципліною.	20
9.2	Методи контролю та оцінювання	20
9.3	Критерії оцінювання навчальної діяльності здобувачів, в межах окремих форм здобуття освіти та видів навчальних занять, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.	21
9.4	Особливості набору балів за видами навчальної діяльності здобувача та форми підсумкового (семестрового) контролю.	24
9.5	Шкала оцінювання результатів підсумкового контролю, що використовується в Університеті	25
10	Рекомендовані джерела інформації	26

1 Загальна інформація про навчальну дисципліну

1.1. Назва навчальної дисципліни, код в освітній програмі	Пропедевтика внутрішніх хвороб, ОК16
1.2. Статус навчальної дисципліни	Обов'язкова, цикл дисциплін професійної підготовки
1.3. Рік навчання, семестр у якому викладається дисципліна	2-й рік навчання, 3-й семестр
1.4. Обсяг навчальної дисципліни за формами здобуття освіти	очна (денна)
Кількість кредитів	4
Загальна кількість годин, в тому числі:	120
• аудиторні години	56
лекції	16
практичні	40
• самостійна робота	64
1.5. Вид підсумкового (семестрового) контролю	Екзамен
1.6. Інформація про консультації	Згідно затвердженого графіка консультацій
1.7. Мова викладання	українська
1.8. Прізвище, ім'я, по батькові викладача(ів) (науковий ступінь, вчене звання)	Кандидат медичних наук, доцент Шитіков Тимофій Олександрович
1.9. Контактна інформація викладача	shytikov.tymofii@tnu.edu.ua

2 Опис навчальної дисципліни

Анотація дисципліни

Дисципліна «Пропедевтика внутрішніх хвороб» спрямована на формування у здобувачів вищої освіти базових знань і практичних умінь, необхідних для клінічного обстеження пацієнта, аналізу отриманих даних та первинної інтерпретації симптомів і синдромів при захворюваннях внутрішніх органів. Курс закладає основи клінічного мислення, забезпечує розуміння логіки діагностичного процесу та підготовку до подальшого вивчення клінічних дисциплін.

У межах дисципліни розглядаються загальні засади пропедевтики внутрішніх хвороб, зокрема предмет і завдання дисципліни, принципи клінічного мислення, роль симптомів і синдромів у діагностичному пошуку. Значна увага приділяється розпитуванню пацієнта, збору анамнезу захворювання та життя, професійній комунікації, деонтологічним аспектам лікарської діяльності та веденню медичної документації. Вивчаються методи загального огляду пацієнта, базові фізикальні методи дослідження, а також загальні принципи інтерпретації результатів клінічного обстеження на пропедевтичному етапі.

Дисципліна передбачає системний підхід до вивчення клінічного обстеження, симптомів і синдромів при захворюваннях внутрішніх органів. Розглядаються особливості клінічного обстеження, основні скарги, фізикальні ознаки, типові симптоми та синдроми при патології дихальної, серцево-судинної, травної, гепатобіліарної, підшлункової, сечовидільної, ендокринної та кровотворної систем. Формується здатність поєднувати дані розпитування, об'єктивного обстеження та базових додаткових методів дослідження для первинної клінічної оцінки стану пацієнта.

Вивчення дисципліни здійснюється у формах лекцій і практичних занять та передбачає виконання індивідуальних завдань, практичних робіт, поточного контролю у вигляді тестування та усного опитування. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену. Засвоєння навчального матеріалу забезпечує формування фундаментальних клінічних компетентностей, необхідних для подальшого опанування внутрішньої медицини та суміжних клінічних дисциплін.

2.1 Мета, завдання та цілі вивчення дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Пропедевтика внутрішніх хвороб» є формування у здобувачів вищої освіти системи базових теоретичних знань і практичних умінь, необхідних для клінічного обстеження пацієнта, аналізу та інтерпретації отриманих даних, розпізнавання основних симптомів і синдромів при захворюваннях внутрішніх органів, а також розвитку клінічного мислення як основи подальшої професійної діяльності.

Завданнями вивчення дисципліни є оволодіння теоретичними засадами пропедевтики внутрішніх хвороб; засвоєння принципів клінічного мислення та логіки діагностичного процесу; формування навичок професійної комунікації з пацієнтом, збору скарг та анамнезу захворювання і життя; опанування методик загального огляду пацієнта та базових фізикальних

методів дослідження; ознайомлення із загальними принципами інтерпретації результатів клінічного обстеження; формування уявлення про клінічне обстеження, основні симптоми та синдроми при захворюваннях внутрішніх органів різних систем; розвиток здатності поєднувати дані розпитування, об'єктивного обстеження та результатів базових додаткових методів дослідження для первинної клінічної оцінки стану пацієнта.

Цілями вивчення дисципліни є підготовка здобувачів вищої освіти до свідомого та обґрунтованого використання методів клінічного обстеження у практичній діяльності; формування вмій розпізнавати типові клінічні прояви та синдроми при захворюваннях внутрішніх органів; розвиток аналітичного мислення та навичок клінічної інтерпретації; створення підґрунтя для подальшого вивчення внутрішньої медицини та інших клінічних дисциплін.

2.2 Міждисциплінарні зв'язки:

Преквізити:

OK10. Анатомія та фізіологія людини

OK14. Основи фізичної терапії. Вступ до спеціальності

OK11 Латинська мова та медична термінологія

OK15. Основи загальної патології та патофізіології

OK17. Загальна біохімія та біохімія рухової діяльності

Постреквізити:

OK22. Методи дослідження у фізичній терапії;

OK28. Фізична терапія, ерготерапія у внутрішній медицині;

OK24. Фізична терапія, ерготерапія при захворюваннях опорно-рухового апарату;

OK25. Фізична терапія, ерготерапія при захворюваннях нервової системи;

OK29. Фізична терапія, ерготерапія при хірургічних захворюваннях та онкології;

OK32. Основи спортивної медицини

OK37. Інструментальні методи функціональної діагностики та клініко-лабораторні дослідження

Формат проведення дисципліни

Вивчення дисципліни «Пропедевтика внутрішніх хвороб» здійснюється у формах лекцій і практичних занять. Освітній процес може проводитися в очному, дистанційному або змішаному форматі відповідно до освітньої програми, навчального плану та нормативних документів закладу вищої освіти.

Лекційні заняття спрямовані на формування теоретичних знань, засвоєння загальних засад клінічного обстеження, принципів клінічного мислення, а також вивчення особливостей клінічного обстеження, симптомів і синдромів при захворюваннях внутрішніх органів. Практичні заняття орієнтовані на формування та вдосконалення практичних умінь з розпитування пацієнта, проведення загального огляду, застосування базових фізикальних методів дослідження, аналізу та інтерпретації клінічних даних, розпізнавання типових симптомів і синдромів.

У разі дистанційної або змішаної форми навчання лекційні та практичні заняття проводяться з використанням інформаційно-комунікаційних технологій. Для організації навчального процесу використовується освітня платформа Google Classroom, через яку забезпечується доступ до навчальних матеріалів, завдань, тестів, методичних рекомендацій та здійснюється зворотний зв'язок із здобувачами вищої освіти. Синхронна взаємодія під час лекційних і практичних занять у дистанційному форматі реалізується за допомогою сервісу Google Meet.

Практична підготовка у дистанційному або змішаному форматі здійснюється шляхом розбору клінічних ситуацій, аналізу клінічних кейсів, виконання індивідуальних і практичних завдань, проходження тестового контролю та проведення усного опитування в онлайн-режимі.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти передбачає опрацювання навчального матеріалу, підготовку реферату та презентації, виконання практичних робіт і підготовку до поточного та підсумкового контролю. Поточний контроль здійснюється у формі усного опитування на практичних заняттях і тестування за результатами вивчення кожного модуля. Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену.

3 Перелік компетентностей, яких набувають здобувачі при вивченні дисципліни відповідно до освітньої програми

ІК1 Здатність вирішувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми професійної діяльності фізичного терапевта з відновлення порушених рухових та пов'язаних з ними функцій опорно-рухового апарату, нервової, серцево-судинної та дихальної систем, які забезпечують активність та участь осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп.

ЗК02. Здатність застосувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК03. Здатність до розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК06. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК07. Здатність до міжособистісної взаємодії

СК01. Здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові і пов'язані з ними функції, що забезпечують активність і участь особи.

СК02. Здатність враховувати у практичній діяльності медико-біологічні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти, пов'язані з практикою фізичної терапії.

СК03. Здатність провадити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця професійну діяльність з фізичної терапії осіб різних професійних, соціальних, нозологічних та вікових груп.

СК04. Здатність виконувати компоненти обстеження та контролю у фізичній терапії для збору якісних (спостереження, опитування) і кількісних (вимірювання та тестування) даних, пов'язаних з фізичним станом пацієнта/клієнта, його функціональними можливостями, активністю та участю (додаток 1 до Стандарту).

СК06. Здатність, за дорученням фізичного терапевта, здійснювати моніторинг реакцій і стану пацієнтів/клієнтів різних професійних, соціальних, нозологічних та вікових груп, під час виконання призначених заходів/тестів, включно з документуванням, звітуванням про отримані результати.

СК07. Здатність провадити професійну діяльність для відновлення чи підтримки здоров'я пацієнта/клієнта відповідно до законів і правил, що регулюють практику фізичної терапії як самостійної професії, а також відповідних законодавчих та нормативних актів, етичного кодексу та професійного стандарту, загальнонаціональних цінностей та традицій населення України.

4 Програмні результати навчання відповідно до освітньої програми

Шифр РН	Програмні результати навчання	Методи навчання	Засоби діагностики / методи оцінювання
РН02	Вміти спілкуватися українською та іноземною мовою у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом.	Лекційні заняття з формування професійної клінічної термінології; практичні заняття з розпитування пацієнта та аналізу клінічних ситуацій; самостійна підготовка реферату та презентації.	Усні опитування на практичних заняттях, оцінювання реферату та презентації, модульне тестування, підсумковий екзамен.
РН03	Дотримуватися етики професійного спілкування, діяти етично дотримуючись принципу неприпустимості корупції та будь-яких інших проявів недоброчесності.	Лекційні заняття з акцентом на етичні та деонтологічні аспекти клінічної діяльності; практичні заняття з розбором професійних ситуацій взаємодії з пацієнтом; самостійна робота.	Усні опитування, поточний контроль на практичних заняттях, модульне тестування, екзамен.
РН05	Використовувати прикладне програмне забезпечення; здійснювати комунікаційну взаємодію у соціальних мережах; здобувати, накопичувати, систематизувати фахову інформацію за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій.	Лекційні заняття з використанням електронних освітніх ресурсів; практичні заняття з аналізу клінічної інформації; самостійна робота в Google Classroom, підготовка презентації та реферату.	Оцінювання презентації та реферату, модульне тестування, усне опитування, екзамен.

Шифр РН	Програмні результати навчання	Методи навчання	Засоби діагностики / методи оцінювання
РН07	Застосовувати знання медико-біологічних, психолого-педагогічних, соціальних аспектів у практиці фізичної терапії; виявляти та враховувати зв'язки різних елементів.	Лекції з розкриттям взаємозв'язків між функціональним станом органів і систем; практичні заняття з аналізу клінічних прикладів і симптомокомплексів; виконання практичних робіт.	Усні опитування, оцінювання практичних робіт, модульне тестування, підсумковий екзамен.
РН09	Аналізувати і застосовувати сучасні науково-доказові дані для виконання професійних завдань.	Лекційні заняття з розглядом доказових підходів у внутрішній медицині; практичні заняття з аналізу клінічних даних; самостійна підготовка реферату з використанням наукових джерел.	Оцінювання реферату, модульні тести, усні опитування, екзамен.
РН10	Визначати симптоми та синдроми; описувати обмеження функціонування пацієнта та визначати реабілітаційні інтервенції відповідно до класифікаторів.	Практичні заняття з клінічного обстеження та аналізу симптомів і синдромів за системами органів; виконання практичних робіт; лекційні заняття.	Усні опитування, оцінювання практичних робіт, модульне тестування, екзамен.
РН11	Застосовувати компоненти обстеження та контролю у фізичній терапії; використовувати методи й інструменти визначення та вимірювання порушених функцій; оцінювати отриману інформацію.	Лекційні заняття з формування алгоритмів клінічного обстеження; практичні заняття з відпрацювання навичок аналізу клінічних даних; виконання практичних робіт.	Усні опитування, оцінювання практичних робіт, модульні тести, підсумковий екзамен.
РН13	Проводити пацієнтоцентричну практичну діяльність за узгодженням із пацієнтом, родиною та мультидисциплінарною командою.	Лекційні заняття з розкриттям принципів пацієнтоцентричності; практичні заняття з аналізу клінічних ситуацій та комунікації з пацієнтом.	Усні опитування, модульне тестування, екзамен.
РН15	Безпечно та ефективно використовувати обладнання для контролю основних життєвих показників пацієнта та допоміжні засоби реабілітації.	Лекційні заняття з аналізу клінічного значення життєвих показників; практичні заняття з оцінювання функціонального стану пацієнта.	Усні опитування, модульні тести, екзамен.
РН16	Вербально і невербально спілкуватися з різними	Практичні заняття з формування навичок	Усні опитування,

Шифр РН	Програмні результати навчання	Методи навчання	Засоби діагностики / методи оцінювання
	категоріями осіб, зокрема у мультидисциплінарній команді.	клінічного спілкування; аналіз професійних ситуацій; самостійна робота.	оцінювання практичних робіт, екзамен.
РН18	Оцінювати результати виконання заходів фізичної терапії та за потреби модифікувати поточну діяльність.	Практичні заняття з аналізу клінічних даних і результатів обстеження; виконання практичних робіт.	Усні опитування, оцінювання практичних робіт, екзамен.
РН19	Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, аналізувати й застосовувати досвід колег.	Самостійна робота; підготовка реферату та презентації; участь у практичних заняттях.	Оцінювання реферату та презентації, усні опитування, підсумковий екзамен.

5 Структура та обсяг навчальної дисципліни

Назви модулів і тем	Кількість годин			
	денна форма навчання			
	усього годин	у тому числі		
Л		Пр	СР	
1	2	3	4	5
МОДУЛЬ 1. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ КЛІНІЧНОГО ОБСТЕЖЕННЯ В ПРОПЕДЕВТИЦІ ВНУТРІШНІХ ХВОРОБ	48	4	16	28
Тема 1.1. Пропедевтика внутрішніх хвороб: предмет, завдання, клінічне мислення Місце дисципліни в підготовці фахівця. Предмет і завдання пропедевтики внутрішніх хвороб. Поняття симптома, синдрому, попереднього діагнозу. Логіка діагностичного пошуку та принципи доказового підходу в первинній клінічній оцінці	13	1	4	8
Тема 1.2. Розпитування та анамнез: структура, медична документація Скарги, анамнез захворювання та анамнез життя, фактори ризику. Фіксація даних обстеження, базові вимоги до ведення медичної документації	13	1	4	8
Тема 1.3. Загальний огляд пацієнта та базові фізикальні методи дослідження Оцінка загального стану, свідомості, положення тіла, конституції. Огляд шкіри та слизових оболонок, лімфатичних вузлів, набряків. Огляд, пальпація, перкусія, аускультация як універсальні методи клінічного обстеження, їх послідовність і типові помилки	11	1	4	6
Тема 1.4. Загальні принципи інтерпретації результатів клінічного обстеження	11	1	4	6

1	2	3	4	5
Взаємозв'язок скарг, об'єктивних даних та результатів додаткових методів дослідження. Поняття норми та патології. Формування попередніх клінічних висновків на пропедевтичному етапі				
МОДУЛЬ 2. КЛІНІЧНЕ ОБСТЕЖЕННЯ, СИМПТОМИ ТА СИНДРОМИ ПРИ ЗАХВОРЮВАННЯХ ВНУТРІШНІХ ОРГАНІВ	72	12	24	36
Тема 2.1. Дихальна система: клінічне обстеження, симптоми та синдроми Схема клінічного обстеження органів дихання. Основні скарги та фізикальні ознаки. Синдроми бронхообструкції, ущільнення легеневої тканини, плеврального випоту, дихальної недостатності. Диференціація типових скарг (кашель, задишка, біль у грудній клітці) та їх клінічне значення. Пропедевтична інтерпретація клінічних даних	12	2	4	6
Тема 2.2. Серцево-судинна система: клінічне обстеження, симптоми та синдроми Особливості обстеження серця і судин. Основні кардіальні скарги та об'єктивні ознаки. Синдроми серцевої недостатності, ішемії, аритмій, артеріальної гіпертензії, периферичних набряків. Оцінка болю, задишки, серцебиття, синкопальних станів у межах пропедевтичної діагностики. Первинна оцінка гемодинамічних порушень	12	2	4	6
Тема 2.3. Травний тракт: клінічне обстеження, симптоми та синдроми Обстеження органів травлення. Больовий абдомінальний синдром, диспепсичні та кишкові синдроми. Порушення моторної та всмоктувальної функцій. Логіка пропедевтичної оцінки. Пропедевтична інтерпретація типових клінічних комбінацій	12	2	4	6
Тема 2.4. Гепатобіліарна система і підшлункова залоза: клінічне обстеження, симптоми та синдроми Жовтяничний синдром, холестаза, печінкова та панкреатична недостатність, портальна гіпертензія. Особливості клінічного обстеження і значення поєднання симптомів. Типові клінічні ситуації та "сигнали небезпеки", що вимагають невідкладної уваги	12	2	4	6
Тема 2.5. Сечовидільна система: клінічне обстеження, симптоми та синдроми Особливості обстеження нирок і сечових шляхів. Сечовий, нефритичний і нефротичний синдроми, порушення діурезу. Логіка первинної оцінки скарг, даних огляду та базових лабораторних показників у межах пропедевтики. Пропедевтична інтерпретація клінічних і лабораторних даних	12	2	4	6
Тема 2.6. Ендокринна та кровотворна системи: клінічне обстеження, симптоми та синдроми Клінічні ознаки порушень функції ендокринних залоз. Синдроми гіпо- та гіперфункції, порушення вуглеводного обміну. Основні симптоми та синдроми захворювань кровотворної системи. Пропедевтичні підходи до первинної оцінки стану пацієнта	12	2	4	6

	1	2	3	4	5
РАЗОМ	<i>годин</i>	120	16	40	64
	<i>кредитів</i>	4			
Підсумковий (семестровий) контроль		<i>екзамен</i>			

5.1 Тематика семінарських занять

Семінарські заняття програмою не передбачені.

5.2 Тематика практичних занять

П/н	Теми практичних занять	Кількість годин
		Очна (денна)
1.	Тема 1.1. Пропедевтика внутрішніх хвороб: предмет, завдання, клінічне мислення (4 год) Практичне заняття №1 Мета заняття: сформувати уявлення про пропедевтику внутрішніх хвороб як клінічну дисципліну, її місце в системі медичних знань та значення для професійної діяльності фахівця з фізичної терапії. Зміст заняття: – аналіз предмета і завдань пропедевтики внутрішніх хвороб; – обговорення ролі пропедевтики у формуванні клінічного мислення; – характеристика понять симптома, синдрому та попереднього діагнозу; – розбір прикладів клінічного мислення на пропедевтичному рівні. Практичне заняття №2 Мета заняття: розвинути здатність застосовувати логіку діагностичного пошуку та принципи доказового підходу при первинній клінічній оцінці стану пацієнта. Зміст заняття: – аналіз етапів діагностичного процесу; – обговорення принципів доказової медицини у пропедевтиці; – розбір типових помилок початкової клінічної оцінки; – вирішення ситуаційних завдань з формування попередніх клінічних висновків	4
2.	Тема 1.2. Розпитування та анамнез: структура, медична документація (4 год) Практичне заняття №3 Мета заняття: сформувати навички професійного розпитування пацієнта та збору анамнезу захворювання і життя. Зміст заняття: – відпрацювання структури скарг пацієнта; – аналіз анамнезу захворювання та анамнезу життя; – виявлення факторів ризику; – розбір прикладів клінічного інтерв'ю. Практичне заняття №4 Мета заняття: ведення медичної документації з дотриманням етичних принципів. Зміст заняття: – аналіз деонтологічних аспектів спілкування з пацієнтом;	4

П/н	Теми практичних занять	Кількість годин
		Очна (денна)
	– відпрацювання навичок формулювання клінічної інформації; – заповнення зразків медичної документації; – обговорення типових комунікативних помилок	
3.	Тема 1.3. Загальний огляд пацієнта та базові фізикальні методи дослідження (4 год) Практичне заняття №5 Мета заняття: сформувати навички проведення загального огляду пацієнта та оцінки його загального стану. Зміст заняття: – оцінка свідомості, положення тіла, конституції; – огляд шкіри, слизових оболонок, лімфатичних вузлів; – виявлення периферичних набряків; – аналіз клінічного значення виявлених змін. Практичне заняття №6 Мета заняття: оволодіти базовими фізикальними методами клінічного обстеження. Зміст заняття: – відпрацювання методів пальпації, перкусії та аускультації; – аналіз послідовності фізикального обстеження; – розбір типових помилок фізикального дослідження; – вирішення практичних клінічних завдань	4
4.	Тема 1.4. Загальні принципи інтерпретації результатів клінічного обстеження (4 год) Практичне заняття №7 Мета заняття: сформувати розуміння взаємозв'язку між скаргами пацієнта та об'єктивними даними обстеження. Зміст заняття: – аналіз співвідношення суб'єктивних і об'єктивних даних; – поняття норми та патології; – розбір клінічних прикладів. Практичне заняття №8 Мета заняття: розвинути здатність формувати попередні клінічні висновки на пропедевтичному етапі. Зміст заняття: – інтерпретація результатів клінічного обстеження; – аналіз даних додаткових методів дослідження; – вирішення ситуаційних клінічних задач	4
5.	Тема 2.1. Дихальна система: клінічне обстеження, симптоми та синдроми (4 год) Практичне заняття №9 Мета заняття: сформувати навички клінічного обстеження органів дихання. Зміст заняття: – схема обстеження органів дихання; – аналіз основних скарг і фізикальних ознак;	4

П/н	Теми практичних занять	Кількість годин
		Очна (денна)
	– відпрацювання перкусії та аускультатії легень. Практичне заняття №10 Мета заняття: навчитися розпізнавати основні симптоми та синдроми ураження дихальної системи. Зміст заняття: – синдроми бронхообструкції та ущільнення легеневої тканини; – плевральний випіт і дихальна недостатність; – розбір клінічних ситуацій	
6.	Тема 2.2. Серцево-судинна система: клінічне обстеження, симптоми та синдроми (4 год) Практичне заняття №11 Мета заняття: сформувати навички клінічного обстеження серця і судин. Зміст заняття: – огляд, пальпація, перкусія серця; – оцінка пульсу та артеріального тиску; – аналіз серцевих тонів і шумів. Практичне заняття №12 Мета заняття: навчитися розпізнавати типові симптоми та синдроми серцево-судинної патології. Зміст заняття: – синдроми серцевої недостатності та ішемії; – аритмії та артеріальна гіпертензія; – розбір клінічних прикладів	4
7.	Тема 2.3. Травний тракт: клінічне обстеження, симптоми та синдроми (4 год) Практичне заняття №13 Мета заняття: сформувати навички клінічного обстеження органів травлення. Зміст заняття: – огляд і пальпація живота; – аналіз больового абдомінального синдрому; – оцінка диспепсичних проявів. Практичне заняття №14 Мета заняття: навчитися інтерпретувати синдроми ураження травного тракту. Зміст заняття: – кишкові синдроми; – порушення моторної та всмоктувальної функцій; – розбір клінічних ситуацій	4
8.	Тема 2.4. Гепатобіліарна система і підшлункова залоза: клінічне обстеження, симптоми та синдроми (4 год) Практичне заняття №15 Мета заняття: сформувати навички клінічного обстеження гепатобіліарної системи. Зміст заняття:	4

П/н	Теми практичних занять	Кількість годин
		Очна (денна)
	– оцінка жовтяничного синдрому; – аналіз ознак холестазу; – розбір клінічних прикладів. Практичне заняття №16 Мета заняття: навчитися розпізнавати синдроми печінкової та панкреатичної патології. Зміст заняття: – печінкова та панкреатична недостатність; – портальна гіпертензія; – аналіз “сигналів небезпеки	
9.	Тема 2.5. Сечовидільна система: клінічне обстеження, симптоми та синдроми (4 год) Практичне заняття №17 Мета заняття: сформувати навички клінічного обстеження нирок і сечових шляхів. Зміст заняття: – огляд і пальпація нирок; – аналіз порушень діурезу; – оцінка клінічних скарг. Практичне заняття №18 Мета заняття: навчитися розпізнавати основні синдроми ураження сечовидільної системи. Зміст заняття: – сечовий, нефритичний і нефротичний синдроми; – інтерпретація клінічних і лабораторних даних; – розбір ситуаційних задач	4
10.	Тема 2.6. Ендокринна та кровотворна системи: клінічне обстеження, симптоми та синдроми (4 год) Практичне заняття №19 Мета заняття: сформувати навички клінічної оцінки стану ендокринної та кровотворної систем. Зміст заняття: – аналіз ознак ендокринних порушень; – оцінка симптомів анемічного синдрому; – розбір клінічних прикладів. Практичне заняття №20 Мета заняття: навчитися розпізнавати синдроми ендокринної та гематологічної патології. Зміст заняття: – синдроми гіпо- та гіперфункції ендокринних залоз; – геморагічний та інтоксикаційний синдроми; – вирішення практичних клінічних завдань	4

5.3 Тематика лабораторних занять

Лабораторні заняття програмою не передбачені.

5.4 Тематика самостійної роботи здобувачів

п/п	Зміст навчального матеріалу	Вид діяльності	Кількість годин
1	Тема 1.1. Пропедевтика внутрішніх хвороб: предмет, завдання, клінічне мислення	Самостійне опрацювання лекційних матеріалів з пропедевтики внутрішніх хвороб; аналіз понять «симптом», «синдром», «попередній діагноз», «клінічне мислення»; підготовка та написання реферату з узагальненням ролі пропедевтики у формуванні клінічного мислення; підготовка до захисту реферату	8
2	Тема 1.2. Розпитування та анамнез: структура, медична документація	Самостійне опрацювання навчальних матеріалів з методики розпитування пацієнта; укладання структурованого конспекту з анамнезу захворювання та анамнезу життя; аналіз факторів ризику; підготовка до усного опитування	8
3	Тема 1.3. Загальний огляд пацієнта та базові фізикальні методи дослідження	Самостійне опрацювання теоретичних матеріалів щодо загального огляду та фізикальних методів дослідження; систематизація послідовності огляду, пальпації, перкусії та аускультації; підготовка мультимедійної презентації з подальшим представленням	6
4	Тема 1.4. Загальні принципи інтерпретації результатів клінічного обстеження	Самостійне опрацювання навчальної літератури з інтерпретації клінічних даних; аналіз співвідношення скарг, об'єктивних даних та результатів додаткових методів дослідження; підготовка до тестового контролю	6
5	Тема 2.1. Дихальна система: клінічне обстеження, симптоми та синдроми	Опрацювання навчальних матеріалів з клінічного обстеження дихальної системи; аналіз основних симптомів і синдромів; виконання практичної роботи ПР1; підготовка до усного обговорення	6
6	Тема 2.2. Серцево-судинна система: клінічне обстеження, симптоми та синдроми	Самостійне опрацювання теоретичних джерел з клінічного обстеження серця і судин; аналіз типових кардіальних симптомів і синдромів; виконання практичної роботи ПР2; підготовка до модульного тестування	6
7	Тема 2.3. Травний тракт: клінічне обстеження, симптоми та синдроми	Опрацювання навчальної літератури з клінічного обстеження органів травлення; систематизація диспепсичних і кишкових синдромів; виконання практичної роботи ПР3; підготовка до контролю знань	6
8	Тема 2.4. Гепатобіліарна система і підшлункова залоза: клінічне обстеження, симптоми та синдроми	Самостійне опрацювання матеріалів щодо клінічних проявів патології печінки та підшлункової залози; аналіз жовтяничного синдрому, холестазу та панкреатичних синдромів; підготовка до тестового контролю	6

9	Тема 2.5. Сечовидільна система: клінічне обстеження, симптоми та синдроми	Опрацювання навчальних матеріалів з клінічного обстеження нирок і сечових шляхів; аналіз сечового, нефритичного та нефротичного синдромів; виконання практичної роботи ПР4; підготовка до усного опитування	6
10	Тема 2.6. Ендокринна та кровотворна системи: клінічне обстеження, симптоми та синдроми	Самостійне опрацювання теоретичних джерел з ендокринної та гематологічної патології; систематизація основних симптомів і синдромів; підготовка до модульного тестування та підсумкового екзамену	6

6 Інформація про індивідуальне завдання

Робочою програмою навчальної дисципліни «Пропедевтика внутрішніх хвороб» передбачено виконання індивідуальних навчальних завдань як складової поточного контролю результатів навчання. Індивідуальні завдання спрямовані на формування та розвиток клінічного мислення, поглиблення і систематизацію знань з методів клінічного обстеження пацієнта, аналізу та інтерпретації симптомів і синдромів при захворюваннях внутрішніх органів, а також на набуття вмінь застосовувати отримані знання у професійній діяльності фахівця з фізичної терапії.

Індивідуальні навчальні завдання реалізуються у формах ситуативних кейсів, реферату та мультимедійної презентації відповідно до змісту навчальної дисципліни, тематики лекційних і практичних занять та програмних результатів навчання. Результати виконання індивідуальних завдань оцінюються під час усного опитування, модульного тестування та враховуються при підсумковому контролі у формі екзамену.

6.1 Орієнтовні ситуативні кейси

1. Аналіз алгоритму клінічного обстеження органів дихання та інтерпретація основних фізикальних ознак.
2. Визначення провідних симптомів і синдромів при патології дихальної системи та їх клінічного значення.
3. Аналіз особливостей клінічного обстеження серця і судин.
4. Розбір симптомів і синдромів серцево-судинної патології на прикладах типових клінічних ситуацій.
5. Оцінка результатів клінічного обстеження органів травлення.
6. Аналіз больового абдомінального синдрому та диспепсичних проявів.
7. Визначення провідних синдромів ураження травного тракту та їх пропедевтична інтерпретація.
8. Аналіз клінічних даних при патології нирок і сечових шляхів.
9. Розбір сечового, нефритичного та нефротичного синдромів.
10. Інтерпретація клінічних і базових лабораторних показників при захворюваннях сечовидільної системи.

6.2 Орієнтовні теми рефератів

1. Пропедевтика внутрішніх хвороб як основа формування клінічного мислення.
2. Значення пропедевтики внутрішніх хвороб у підготовці фахівців з фізичної терапії.
3. Симптом і синдром у клінічній практиці: сутність та діагностичне значення.
4. Попередній діагноз у пропедевтиці внутрішніх хвороб: принципи формування.
5. Логіка діагностичного пошуку на пропедевтичному етапі клінічного обстеження.
6. Принципи доказового підходу у первинній клінічній оцінці пацієнта.
7. Роль розпитування та анамнезу у клінічній діагностиці.
8. Професійна комунікація з пацієнтом як складова клінічного обстеження.
9. Деонтологічні аспекти діяльності фахівця з фізичної терапії.
10. Значення системного підходу до клінічного обстеження внутрішніх органів.

6.3 Орієнтовні теми презентацій

1. Загальний огляд пацієнта: етапи та клінічне значення.
2. Фізикальні методи клінічного обстеження та їх роль у пропедевтиці.
3. Послідовність клінічного обстеження пацієнта при захворюваннях внутрішніх органів.
4. Типові помилки під час проведення фізикального обстеження.
5. Клінічне обстеження органів дихання: основні підходи.
6. Клінічне обстеження серцево-судинної системи: пропедевтичний аспект.
7. Основні симптоми і синдроми захворювань органів травлення.
8. Клінічне значення жовтяничного синдрому.
9. Основні синдроми захворювань сечовидільної системи.
10. Пропедевтична інтерпретація клінічних даних при ендокринній патології.

7 Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни

Ресурсне забезпечення навчальної дисципліни «Пропедевтика внутрішніх хвороб» включає сукупність матеріально-технічних, інформаційних та програмних засобів, необхідних для реалізації освітнього процесу в очному, дистанційному та змішаному форматах навчання.

Засоби навчання:

навчально-методичні матеріали з дисципліни (робоча програма, конспекти лекцій, методичні рекомендації до практичних занять і самостійної роботи); мультимедійні засоби навчання (комп'ютерна техніка, мультимедійний проектор, інтерактивні презентації); наочні навчальні матеріали (схеми, таблиці, клінічні алгоритми, демонстраційні матеріали); інформаційно-комунікаційні технології та електронні освітні ресурси; освітня платформа Google Classroom для розміщення навчальних матеріалів, завдань,

тестів і організації зворотного зв'язку; сервіс відеоконференцій Google Meet для проведення лекційних і практичних занять у синхронному дистанційному режимі; електронні бібліотечні ресурси та відкриті науково-освітні платформи; засоби поточного та підсумкового контролю (тестові завдання, ситуаційні задачі, матеріали для усного опитування).

Інформаційне та навчально-методичне забезпечення:

- 1) Робоча програма
- 2) Силабус дисципліни
- 3) Методичні рекомендації для підготовки до практичних занять та самостійної роботи
- 4) Перелік основної й додаткової літератури вказано в робочій програмі,

8 Політика дисципліни

Політика щодо	Зміст політики
Політика щодо академічної доброчесності	У межах вивчення дисципліни здобувачі вищої освіти зобов'язані дотримуватися принципів академічної доброчесності. Виконання навчальних завдань має бути самостійним і відображати реальний рівень засвоєння теоретичних положень пропедевтики внутрішніх хвороб, а також сформованість клінічного мислення. Порушення вимог доброчесності, зокрема плагіат, фальсифікація результатів або використання сторонньої допомоги без дозволу, призводять до неприйняття роботи до оцінювання.
Використання інструментів штучного інтелекту при виконанні завдань з дисципліни	Інструменти штучного інтелекту можуть застосовуватися як допоміжний засіб для орієнтації в темі, пошуку загальної інформації або попереднього структурування матеріалу. Остаточний зміст навчальних робіт повинен бути результатом особистого аналізу здобувача, сформульованого на основі опрацювання навчальних і наукових джерел з внутрішньої медицини. Роботи, виконані виключно за допомогою ШІ без власного осмислення, не підлягають зарахуванню.
Використання матеріалів з джерел відкритого доступу	Під час підготовки навчальних завдань дозволяється використання матеріалів з відкритих інформаційних ресурсів за умови дотримання правил коректного цитування та зазначення джерел. Здобувачі несуть відповідальність за достовірність використаної інформації та відповідність її змісту навчальним цілям дисципліни.
Дотримання принципів та норм етики і професійної деонтології	Освітній процес з дисципліни передбачає дотримання норм професійної етики, правил академічної поведінки та принципів взаємної поваги. Здобувачі зобов'язані коректно взаємодіяти з викладачем і одногрупниками, зокрема під час аналізу клінічних ситуацій, обговорень і дистанційної роботи.
Відвідування	Регулярна участь у лекційних і практичних заняттях є необхідною умовою успішного засвоєння навчального матеріалу. У разі неможливості бути присутнім з поважних причин здобувач вищої освіти повинен повідомити викладача та виконати визначені форми відпрацювання пропущеного матеріалу.

Політика щодо	Зміст політики
Дедлайни	Навчальні завдання подаються у терміни, визначені робочою програмою дисципліни або встановлені викладачем. Порушення строків виконання без обґрунтованих причин може призвести до зниження оцінки або відмови у зарахуванні роботи.
Визнання та перезарахування здобувачу результатів навчання з навчальної дисципліни	Результати навчання, отримані здобувачем в інших закладах вищої освіти або в межах програм академічної мобільності, можуть бути зараховані відповідно до чинних нормативно-правових актів та внутрішніх положень Університету.
Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та/або інформальній освіті	Результати навчання, здобуті поза формальною освітою, можуть бути визнані за умови підтвердження їх відповідності програмним результатам навчання дисципліни та дотримання процедури, визначеної Університетом.
Порядок відпрацювання пропущених занять	Відпрацювання занять, пропущених з поважних причин, здійснюється шляхом виконання індивідуальних завдань, додаткових практичних робіт або їх усного захисту у строки, погоджені з викладачем.
Оцінювання	Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти здійснюється на основі результатів поточного контролю, модульного тестування та підсумкового екзамену відповідно до критеріїв, визначених робочою програмою дисципліни та нормативними документами Університету.

9 Система та критерії оцінювання результатів навчання здобувача

9.1 Види контролю, які використовуються під час вивчення дисципліни, та форма підсумкового (семестрового) контролю за навчальною дисципліною.

Оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з дисципліни «Пропедевтика внутрішніх хвороб» здійснюється в межах поточного, модульного та підсумкового контролю і спрямоване на визначення рівня сформованості базових знань з методів клінічного обстеження, розуміння логіки клінічного мислення, а також уміння аналізувати й інтерпретувати симптоми та синдроми при захворюваннях внутрішніх органів.

Поточний контроль проводиться під час лекційних і практичних занять та включає усне опитування, оцінювання виконання і захисту практичних робіт, а також перевірку індивідуальних навчальних завдань. У межах дисципліни здобувачі вищої освіти виконують один реферат, що дає змогу оцінити рівень теоретичного розуміння основ дисципліни, здатність до узагальнення навчального матеріалу та формування клінічної логіки.

Також передбачено підготовку та захист однієї мультимедійної презентації, яка спрямована на систематизацію знань, візуалізацію алгоритмів клінічного обстеження та розвиток навичок професійної комунікації.

Модульний контроль здійснюється у формі тестування після завершення вивчення кожного модуля та спрямований на перевірку засвоєння ключових

положень навчального матеріалу, логіки клінічного мислення та здатності до узагальнення отриманих знань.

Підсумковий (семестровий) контроль з дисципліни проводиться у формі екзамену, який передбачає комплексну оцінку рівня теоретичної підготовки, сформованості клінічного мислення та вміння інтегрувати знання з пропедевтики внутрішніх хвороб у професійно-орієнтований контекст діяльності фахівця з фізичної терапії.

9.2 Методи контролю та оцінювання

Методи контролю та оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти з дисципліни «Пропедевтика внутрішніх хвороб» визначаються змістом навчальної дисципліни, формами організації освітнього процесу та спрямовані на комплексну оцінку рівня сформованості знань, умінь і навичок, необхідних для клінічного обстеження пацієнта та інтерпретації клінічних даних на пропедевтичному рівні.

Поточний контроль здійснюється під час лекційних і практичних занять та передбачає усне опитування здобувачів вищої освіти з метою перевірки засвоєння теоретичного матеріалу, розуміння основних понять і клінічної логіки дисципліни.

Оцінювання індивідуальних навчальних завдань здійснюється на основі перевірки реферату та мультимедійної презентації. Під час оцінювання враховується повнота розкриття теми, логічність викладу матеріалу, коректність використання професійної термінології та здатність до узагальнення навчального матеріалу.

Модульний контроль проводиться у формі тестування після завершення кожного змістового модуля і спрямований на перевірку рівня засвоєння ключових теоретичних положень дисципліни, системності знань і здатності до їх інтеграції.

Підсумкове оцінювання здійснюється у формі екзамену, який передбачає комплексну перевірку теоретичних знань, уміння аналізувати клінічні дані та застосовувати принципи пропедевтики внутрішніх хвороб у професійно орієнтованих ситуаціях.

9.3 Критерії оцінювання навчальної діяльності здобувачів, в межах окремих форм здобуття освіти та видів навчальних занять, передбачених робочою програмою навчальної дисципліни.

Оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти з дисципліни «Пропедевтика внутрішніх хвороб» здійснюється на основі результатів виконання, представлення та захисту навчальних завдань, визначених робочою програмою дисципліни. Контроль спрямований на визначення рівня сформованості знань з методів клінічного обстеження пацієнта, розуміння логіки клінічного мислення, здатності розпізнавати та інтерпретувати симптоми і синдроми, а також уміння застосовувати отримані знання у професійно орієнтованих клінічних ситуаціях на пропедевтичному рівні.

Оцінювання захисту реферату та мультимедійної презентації

1 бал – робота формально відповідає темі, однак її зміст є фрагментарним і поверховим; матеріал подано без чіткої логічної структури;

допущені неточності у використанні клінічної термінології; під час захисту здобувач не демонструє розуміння суті клінічних понять, має труднощі з поясненням зв'язку між симптомами та можливими клінічними синдромами.

2 бали – робота повністю відповідає темі та змісту дисципліни; матеріал структурований і логічно викладений; основні поняття пропедевтики внутрішніх хвороб розкрито коректно; використовується фахова клінічна термінологія; під час захисту здобувач аргументовано відповідає на запитання та демонструє розуміння логіки клінічного обстеження і первинної інтерпретації клінічних даних.

Оцінювання усних відповідей під час лекційних і практичних занять

1 бал – відповідь відображає загальне уявлення про тему, але є неповною або недостатньо обґрунтованою; пояснення клінічних явищ подані узагальнено, без чіткого розкриття їх діагностичного значення.

2 бали – відповідь є повною, послідовною та логічно обґрунтованою; основні положення пропедевтики внутрішніх хвороб викладено коректно; здобувач демонструє розуміння значення симптомів і синдромів у клінічному обстеженні пацієнта.

Оцінювання доповнень до відповідей під час опитування

1 бал – доповнення містить окреме уточнення або приклад, що частково стосується теми заняття, без розкриття його клінічного значення.

2 бали – доповнення є змістовним, логічно пов'язаним з основною відповіддю та розширює її за рахунок пояснення клінічної ролі симптомів, ознак або результатів обстеження.

Критерії оцінювання виконаних практичних робіт

Оцінювання практичних робіт з дисципліни «Пропедевтика внутрішніх хвороб» здійснюється з урахуванням повноти виконання завдання, правильності застосування алгоритмів клінічного обстеження, логічності аналізу клінічних даних та здатності здобувача аргументовано обґрунтовувати отримані висновки під час захисту роботи. Практичні роботи спрямовані на формування навичок клінічного мислення, розпізнавання симптомів і синдромів та первинної інтерпретації стану пацієнта.

4 бали – практичну роботу виконано повністю та відповідно до теми; завдання розкрито із дотриманням логіки клінічного обстеження; аналіз клінічних даних є послідовним і обґрунтованим; коректно використано клінічну термінологію; сформульовано аргументовані висновки; під час захисту здобувач упевнено пояснює хід міркувань і дає вичерпні відповіді на запитання.

3 бали – практичну роботу виконано загалом правильно; зміст відповідає темі, проте окремі елементи клінічного аналізу подані недостатньо розгорнуто; можливі поодинокі неточності у формулюваннях; здобувач демонструє розуміння основних клінічних зв'язків і може пояснити зміст виконаного завдання.

2 бали – практичну роботу виконано частково; клінічний аналіз є поверховим або фрагментарним; допущені помилки у тлумаченні симптомів,

синдромів або результатів обстеження; висновки сформульовані нечітко; під час захисту здобувач має труднощі з аргументацією відповідей.

1 бал – практичну роботу виконано неповністю або з істотними помилками; відсутній цілісний клінічний аналіз; не простежується логіка клінічного обстеження та інтерпретації даних; здобувач не може обґрунтувати результати та відповісти на запитання за темою роботи.

Застосування наведених критеріїв забезпечує об'єктивне оцінювання рівня сформованості знань, практичних умінь і клінічного мислення здобувачів вищої освіти у процесі вивчення дисципліни «Пропедевтика внутрішніх хвороб».

Критерії оцінювання створення презентації, рефератів

Таблиця 5

Критерії оцінювання презентації, реферату

Кількість балів	Відповідність темі та навчальній меті дисципліни	Узагальнення та клінічні висновки	Розкриття симптомів і синдромів	Структура та логіка клінічного викладу
3 бали	Зміст роботи повністю відповідає темі та спрямований на формування клінічного мислення в межах пропедевтики внутрішніх хвороб; матеріал безпосередньо пов'язаний із методами клінічного обстеження та первинною діагностичною оцінкою	Висновки є чіткими, логічно обґрунтованими та відображають здатність узагальнювати дані клінічного обстеження і формувати пропедевтичні клінічні висновки	Ключові симптоми, синдроми та клінічні ознаки розкриті коректно з поясненням їх діагностичного значення та взаємозв'язків	Матеріал подано послідовно; структура роботи логічна, сприяє розумінню етапності клінічного обстеження та причинно-наслідкових зв'язків
2 бали	Зміст загалом відповідає темі дисципліни, однак окремі аспекти розкрито поверхово або без чіткої орієнтації на пропедевтичні завдання	Висновки сформульовані, але мають описовий характер або недостатньо пов'язані з результатами клінічного аналізу	Основні симптоми та синдроми визначені правильно, проте їх клінічне значення або взаємозв'язок	Загальна логіка викладу збережена, однак наявні окремі порушення послідовності або структурної узгодженості

			розкриті неповною мірою	
1 бал	Матеріал частково відповідає темі або не забезпечує досягнення навчальної мети дисципліни; зв'язок із пропедевтикою внутрішніх хвороб є формальним	Висновки відсутні, декларативні або не узгоджуються зі змістом роботи	Симптоми та синдроми подані фрагментарно, без пояснення їх діагностичної ролі або з істотними неточностями	Робота не має чіткої структури; виклад несистемний, що ускладнює сприйняття та клінічну інтерпретацію матеріалу

9.4 Особливості набору балів за видами навчальної діяльності здобувача для кожної форми здобуття освіти та форми підсумкового (семестрового) контролю.

Розподіл балів за темами занять

	Поточне оцінювання та самостійна робота												ПТ	Е
	Модуль 1					Модуль 2								
	1.1	1.2	1.3	1.4	тест	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	тест		
	5	6	7	6	5	4	6	6	2	6	2	5	60	40
Розподіл балів за видами діяльності:														
УО		2	2	2			2	2	2	2	2		16	
Р	3												3	
П			3										3	
З	2		2										4	
ПР		4		4		4	4	4		4			24	
	29 бали					31 бали								
	Загальна рейтингова оцінка												100	

Умовні позначення, що використовуються в таблиці:

ПТ – підсумок по темах та СР

Е - екзамен

УО – усне опитування на практичному занятті

Р – написання реферату

П – створення презентації

З – захист презентації, реферату на практичному занятті

ПР – виконання практичної роботи

Розподіл балів за видами діяльності

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів за семестр	Форма контролю
Усне опитування на практичних заняттях	2	8	16	екзамен
Підготовка презентацій	3	1	3	
Підготовка рефератів	3	1	3	
Практична робота	4	6	24	
Захист рефератів, презентацій на практичних заняттях	2	2	4	
Тестування	5	2	10	

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів за семестр	Форма контролю
Разом			60	40
Розрахунок балу за залік : 16+3+3+24+4+40 = 100				

Критерії оцінювання екзамену

40–35 балів – здобувач вищої освіти демонструє глибоке та системне розуміння пропедевтики внутрішніх хвороб, вільно орієнтується в етапах клінічного обстеження пацієнта, чітко розрізняє симптоми та синдроми різних органів і систем. Відповідь є логічною, послідовною та аргументованою, з коректним використанням клінічної термінології. Здобувач здатний обґрунтовувати діагностичну значущість клінічних ознак, пояснювати взаємозв'язок скарг, об'єктивних даних і результатів обстеження, формувати обґрунтовані попередні клінічні висновки на пропедевтичному рівні.

34–25 балів – здобувач вищої освіти загалом володіє навчальним матеріалом з дисципліни, правильно викладає основні положення та орієнтується в алгоритмах клінічного обстеження. Водночас відповідь характеризується недостатньою глибиною клінічного аналізу; окремі симптоми або синдроми розкрито стисло, без належного обґрунтування їх діагностичного значення; можливі поодинокі неточності у формулюваннях або логіці викладу.

24–10 балів – здобувач вищої освіти має фрагментарні знання з пропедевтики внутрішніх хвороб, орієнтується лише в окремих поняттях і термінах, подає несистемні відомості про методи клінічного обстеження. Відповідь носить переважно описовий характер, містить помилки в інтерпретації симптомів і синдромів, не демонструє сформованого клінічного мислення та здатності до узагальнення клінічних даних.

9 балів і менше – здобувач вищої освіти виявляє низький рівень засвоєння навчального матеріалу; відповідь є неповною, нелогічною або формальною. Основні поняття пропедевтики внутрішніх хвороб викладені неправильно або не розкриті; відсутнє розуміння клінічного обстеження пацієнта та діагностичної ролі симптомів і синдромів, що свідчить про відсутність базової підготовки з дисципліни.

9.5 Шкала оцінювання результатів підсумкового контролю, що використовується в Університеті

Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за стобальною шкалою	Оцінка за національною шкалою	Значення оцінки
A	90 - 100 балів	«відмінно»/ «excellent»	Відмінно - відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками

B	80 - 89 балів	«добре»/ «good»	Дуже добре - достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75 - 79 балів		Добре - в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69 - 74 балів	«задовільно»/ «satisfactorily»	Задовільно - посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60 - 68 балів		Достатньо - мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	30-59 балів	«незадовільно»/ «unsatisfactory» (з можливістю повторного складання)	Незадовільно - потрібно додатково працювати для отримання позитивної оцінки
F	1-29 балів	«незадовільно»/ «unsatisfactory» (з обов'язковим повторним курсом)	Незадовільно - необхідна серйозна подальша робота з повторним вивченням курсу

10 Рекомендовані джерела інформації

Основна література

1. Децик Ю. І., Яворський О. Г., Нейко Є. М. (ред. О. Г. Яворський). Пропедевтика внутрішньої медицини: підручник для ВНЗ III–IV р.а. Київ: ВСВ «Медицина», 2018. ISBN 978-617-505-217-4
2. Єпішин А. В., Андрейчин С. М., Бугай Б. Г. Пропедевтика внутрішніх хвороб з доглядом за терапевтичними хворими. Київ: Укрмедкнига, 2020. ISBN 978-966-673-264-7
3. Михайловська Н. С., Кулинич Т. О., Стецюк І. О. Пропедевтика внутрішніх хвороб (за професійним спрямуванням): навч.-метод. посібник. Модуль 2. Запоріжжя: ЗДМУ, 2019
4. Сиволап В. В., Лукашенко Л. В., Лихасенко І. В. та ін. Пропедевтика внутрішньої медицини. Курс лекцій: навч.-метод. посібник. Запоріжжя: ЗДМУ, 2022
5. Шитіков Т.О., Вишемірський Є.Д., Можливості використання прийомів та технік альтернативної медицини у фізичній реабілітації військовослужбовців, V Національний конгрес фізичної та реабілітаційної медицини. фізична та реабілітаційна медицина в Україні: впровадження доказової реабілітації, реорганізація з «кількості у якість» 14–15 листопада, 42-43, Львів, Україна 2025

Додаткова література

1. Gajewski P., Jaeschke R. (ред.) та Співавт. Внутрішні хвороби. Підручник, заснований на принципах доказової медицини 2025/26. Краків: Polish Institute for Evidence Based Medicine, 2025.

2. Ковальова О. М. та ін. Пропедевтика внутрішньої медицини. Частина 2: синдроми та хвороби: підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів. Вінниця: Нова Книга, 2020. 264 с.
3. Ковальова О. М., Ащеулова Т. В. Пропедевтика внутрішньої медицини. Частина 1: діагностика: підручник для студентів вищих медичних навчальних закладів. Вінниця: Нова Книга, 2020. 424с.
4. Свінціцький А. С., Гаєвські П. (ред.) Внутрішні хвороби. Підручник, заснований на принципах доказової медицини. Київ: Практична Медицина, 2018/2019. 1632

Інформаційні ресурси.

1. Сиволап В. В., Лукашенко Л. В. та ін. Пропедевтика внутрішньої медицини : курс лекцій (PDF) / репозитарій ZSMU — електронний ресурс. Запоріжжя : Запорізький державний медичний університет, 2022. Режим доступу: https://dspace.zsmu.edu.ua/bitstream/123456789/17568/1/%D0%9F%D1%80%D0%BE%D0%BF%D0%B5%D0%B4%D0%B5%D0%B2%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0.%20%D0%9A%D1%83%D1%80%D1%81%20%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D0%B9.pdf?utm_source=chatgpt.com
2. Яворський О. Г., Децик Ю. І., Нейко Є. М. (ред.) Пропедевтика внутрішньої медицини : електронний підручник / Vinmedlib — електронний ресурс. Вінниця : Vinmedlib, 2016. Режим доступу: https://vinmedlib.org.ua/elektronni-resursy/virtualnyi-den-informatsii/668-propedevtika-vnutrishnoji-meditsini-tekst-pidruchnik-yu-i-detsik-i-dr-red-og-yavorskij-vid-4-e-vipr-i-dop-kijiv-vs-v-meditsina-2016-552-s-616-1-9-07-p-81?utm_source=chatgpt.com